

Industrins kapacitetsutnyttjande 2011

NV0701

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	3
A.1	Ämnesområde	3
A.2	Statistikområde	3
A.3	SOS-klassificering	3
A.4	Statistikansvarig	3
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2.	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	9

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation.....	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Uppl ynningstjänster.....	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Industrins kapacitetsutnyttjande

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Cecilia Westin
<i>Telefon:</i>	08-506 945 48
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Cecilia Westin
<i>Telefon:</i>	08-506 945 48
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken SFS 2001:99, förordning om den officiella statistiken SFS 2001:100 samt SCBs föreskrifter SCB-FS 2004:11.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sekretess gäller för de uppgifter som lämnas in till undersökningen. Uppgifter som behövs för forskningsändamål kan dock efter särskild prövning komma att lämnas ut.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet. I dagsläget sker ingen gallring.

A.9 EU-reglering

För närvarande föreligger ingen EU-reglering och någon sådan är inte heller aviserad.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall kvartalsvis belysa utvecklingen av kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på branscher.

Kapacitetsutnyttjandet har funnits som självständig statistikgren hos SCB sedan 1980, men är idag en delprodukt i en större undersökning. År 1998 slogs nämligen de tre separata undersökningarna order och leveranser, lager samt kapacitetsutnyttjande ihop till en undersökning, *Konjunkturstatistik för industrin*.

För att minska uppgiftslämnarbördan infördes från och med 2009 förenklingar i insamlingen av statistiken. Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

I samband med publiceringen av resultaten för tredje kvartalet 2010 publicerades historiska tidsserier för kapacitetsutnyttjandet som räknats tillbaka till 1980. Ett urval av de branscher i SNI 2007 som överensstämmer bakåt i tiden har räknats tillbaka.

Från och med första kvartalet 2011 publiceras osäkerhetsmarginal jämte punktskattning av industrins kapacitetsutnyttjande.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av myndigheter, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är främst Riksbanken, Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Statistiken avser att mäta de kortsiktiga förändringarna i kapacitetsutnyttjandet inom industrin. Kapacitetsutnyttjandet definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet uttryckt i procent.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Rampopulationen definieras en gång per år med hjälp av SCB:s företagsdatabas i mars och omfattar företag inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* med 10 anställda eller fler. Urvalsstorleken består av drygt 2 000 företag. Designen är stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval inom strata, där stratifieringen görs med avseende på branschtillhörighet och företagsstorlek. Varje år i mars dras ett nytt urval och nya enheter inkluderas, samtidigt som ett antal enheter lämnar undersökningen.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in med hjälp av webb- och pappersblanketter. Granskning och eventuell rättning genomförs av inkomna uppgifter. Därefter skattas genomsnittligt kapacitetsutnyttjande för hela industrin och uppdelat på ett fåtal branscher. Imputering används för att kompensera för både partiellt bortfall och objektsbortfall.

Varje kvartal publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Uppgifterna publiceras omkring 45 dagar efter referenskvartalets slut.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det föreligger inga planerade förändringar i undersökningen.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken mäter och redovisar kvartalsvis kapacitetsutnyttjandet för olika branscher inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* (SNI B + C). Statistiken bygger på material som samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Kvalitetsdeklaration är därför inriktad på ovan nämnda urvalsundersökningen med fokus på den del som rör insamlandet av uppgifter om kapacitetsutnyttjande.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på ett visst antal branscher.

1.1.1 Objekt och population

Populationen består av verksamhetsenheter inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri*, SNI 05-33 (SNI 2007), som tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk, sektorkod 110-120 (INSEKT 2000), och där företagsenheten har 10 anställda eller fler. Verksamhetsenheten är en branschmässigt avgränsad del av en företagsenhet.

Urvalsramen definieras i termer av företagsenheter. Därför är urvalsobjekt företagsenhet, medan undersökningsobjekt är verksamhetsenheterna inom utvald företagsenhet.

1.1.2 Variabler

De uppgifter som samlas in är kapacitetsutnyttjande under aktuellt kvartal. Kapacitetsutnyttjandet i procent definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet.

Om kapacitetsutnyttjandet understiger 100 procent skall en eller flera orsaker anges (finns färdigtryckta alternativ). Dessa variabler publiceras inte utan används enbart i granskningssyfte.

1.1.3 Statistiska mått

Ett skattat medelvärde av variabeln kapacitetsutnyttjande beräknas. Parametern utgör ett viktat medelvärde, där antal anställda används som vikt.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten redovisas fördelade på 8 branschgrupper och aggregat enligt SNI2007, främst på 2-siffernivå men även på grövre nivå. Resultaten redovisas också enligt fyra MIG-grupper, Main Industrial Groupings.

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för statistiken är kvartal.

1.2. Fullständighet

Statistiken avser att visa genomsnittligt kapacitetsutnyttjande hos industriföretag med minst 10 anställda. Datainsamling görs för företag med 50 anställda eller fler, medan kapacitetsutnyttjandet för företag med 10-49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda. De branscher som ingår i undersökningen hör till näringsområdena *utvinning av mineral och tillverkningsindustri*.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Liksom i stort sett all statistik är även denna statistik behäftad med viss osäkerhet. Industrins kapacitetsutnyttjande bygger på uppgifter som samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin och i avsnitt 2.2 görs en genomgång av dess felkällor samt vilka konsekvenser det medför.

2.2 Osäkerhetskällor

Bland osäkerhetskällorna som beskrivs nedan bidrar förmodligen främst mätfelet till den osäkerhet som finns i statistiken.

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av c:a 6 500 företagsenheter, medan stickprovsstorleken består av drygt 2 000 objekt. Eftersom statistiken är baserad på ett urval av objekt uppstår en avvikelse mellan observerat resultat och det resultat som man skulle ha erhållit om en totalräkning gjorts.

Från och med första kvartalet 2011 publiceras osäkerhetsmarginal jämte punktskattning av industrins kapacitetsutnyttjande.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning utgörs av nyetablerade företag som vid urvalstillfället inte hunnit registrerats i företagsregistret. Övertäckning utgörs av de företag som är nedlagda, men som trots det fanns med i ramen vid urvalstillfället. Urvalet till konjunkturstatistik för industrin dras i mars varje år för att fånga upp de företagsförändringar som skett vid årsskiftet. Uppgifterna i rampopulationen vad gäller bransch och antal anställda är då i de flesta fall två år gamla.

2.2.3 Mätning

Funktionellt avgränsade industriverksamheter inom utvalda företagsenheter ska rapportera uppgifter om kapacitetsutnyttjande. En företagsenhet som ingår i urvalet måste således ha åtminstone ett industriarbetsställe och det är endast den industriella verksamheten som ska rapporteras.

När företagen ska rapportera kapacitetsutnyttjandet inom industriverksamheter finns en risk att företaget redovisar kapacitetsutnyttjandet för företaget totala verksamheter. Framför allt mindre företag kan uppleva det som ett problem att särredovisa industriverksamhet från övrig verksamhet.

Eftersom många företag, främst mindre, inte har datasystem som stöder kvartalsredovisning av kapacitetsutnyttjande görs antaganden om att mätfel finns i statistiken. Uppgifter om kapacitetsutnyttjande bygger på en subjektiv uppskattning av produktionsnivåer och inte på en mätning av fysiska storheter. Även feltolkningar av anvisningar leder till mätfel.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallet i undersökningen konjunkturstatistik för industrin är omkring 20 procent ej inkomna svar under en normalmånad.

Det finns en risk att bortfallet leder till en systematisk under- eller överskattning av statistiken. Imputering används i syfte att försöka kompensera för bortfallsfelet.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in med hjälp av blanketter. Drygt 95 procent av de inkomna svaren lämnas via den elektroniska webblanketten (SIV), medan resterande del inkommer via pappersblanketter vilka bearbetas manuellt.

I samband med dagliga överföringar från SIV slussas de formellt korrekta uppgifterna direkt till produktionsdatabasen. Uppgifter som har någon form av fel, exempelvis summeringsfel och negativa värden, skrivs till en fellogg och rättas manuellt.

Efter att uppgifterna registrerats i produktionsdatabasen granskas de. Till detta används ett specialutformat granskningsprogram, SELEKT. Detta fungerar så att det gör en bedömning av observationens avvikelser från ett, utifrån tidigare lämnade observationer för samma enhet, förväntat värde. Detta viktas sedan

med den effekt värdet skulle ha om det faktiskt är fel. Varje observation får genom detta förfarande en poäng. Sedan görs granskningen utifrån den prioriteringsordning som poängerna skapar, det vill säga högst poäng granskas först. Misstänkta fel följs upp med återkontakter i form av telefonsamtal och e-post.

En slutlig granskning görs på aggregerade branschdata före publicering i samband med att de slutgiltiga resultaten beräknats.

2.2.6 *Modellantaganden*

Statistiken påverkas av modellantaganden.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Sedan första kvartalet 2011 redovisas ett 95 procentigt konfidensintervall.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Uppgifter om industrins kapacitetsutnyttjande samlas in varje kvartalsslut.

3.2 **Framställningstid**

Statistiken publiceras kl 09.30 omkring 45 dagar efter kvartalsslut, med undantag av andra kvartalet som publiceras något senare. Förskjutningen beror på svårigheter att samla in uppgifter under sommarmånaderna.

När statistiken för ett nytt kvartal publiceras revideras också uppgifterna för tidigare kvartal. Normalt revideras materialet hela senaste urvalsåret, det vill säga från kvartal 4 föregående kalenderår till det senast föregående innevarande kalenderår. Det beror i huvudsak på att nya respektive reviderade uppgifter har inkommit.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt på förhand fastställd publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Något som är betydande för jämförbarheten över tiden är de förändringar av näringsgrensindelning som gjorts under åren. Exempelvis användes indelningen SNI 2002 från 2002 till 2008, medan från 2009 beräknas och redovisas statistiken enligt SNI 2007. Tidsserier finns dock tillbakaräknade till 2000 i SNI 2007, vilket ändå möjliggör jämförbarhet under en viss tidsperiod.

Övergången till SNI2007 innebär bland annat branscherna förlag-, grafisk-och annan reproduktionsindustri samt återvinningsindustrin inte längre ingår i industrinäringen.

I samband med urvalsdragningen 2009 höjdes cut-offen för de företag som skall lämna uppgifter om kapacitetsutnyttjande från 10 anställda till 50 anställda. Åtgärden påverkar jämförbarheten då företag med 10-49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken omfattas inte av någon EU-förordning som anger hur statistiken skall beräknas. Det är därför svårt att uttala sig om huruvida det är möjligt att jämföra statistiken med motsvarande statistik inom andra EU-länder.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Sammanvändbarheten mellan kapacitetsutnyttjandestatistiken och övrig konjunkturstatistik för industrin får anses vara god då de härrör från samma urvalsundersökning.

Statistik över industrins kapacitetsutnyttjande presenteras också i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer. Undersökningarna genomförs inte på samma sätt, vilket försvårar möjligheten till jämförelser.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Varje kvartal publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Uppgifterna publiceras omkring 45 dagar efter referenskvartalets slut.

I samband med varje publicering skrivs ett pressmeddelande som innehåller den viktigaste informationen om förändringarna det senaste kvartalet. Pressmeddelandet publiceras på SCB:s webbplats. Ett mer kortfattat pressmeddelande skickas till olika nyhetsbyråer.

5.2 Presentation

Framgår av publiceringen.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om undersökningen finns tillgänglig i form av BaS, Beskrivning av statistiken, samt SCBDOK, Dokumentation av statistiken. Information om de slutgiltiga observationsregistren lagras i en databas kallas MetaPlus. Samtlig dokumentation finns att tillgå på SCB:s webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata som gör identifikation av objekt möjligt lämnas inte ut. SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

Cecilia Westin

telefon: 08-506 945 48

e-post: fornamn.efternamn@scb.se alternativt konjind@scb.se.